
kajkavske jezične korelacije

Prethodno priopćenje
UDK 811.163.42'282(439) Pomurje: 800.311
Primljeno 2019-10-20
Prihvaćeno za tisak 2019-11-28

HRVATSKA MIKROTOPONIMIJA U MAĐARSKOJ – U POMURJU, PODRAVINI I U GRADIŠĆANSKIH KAJKAVACA

Mijo Lončarić, Zagreb

Ernest Barić (Barics Ernő), Pečuh

Karlo Gadányi (Gadányi Károly), Savaria/Sombatel

Sažetak

Ovo je prethodno priopćenje o temi, koja je vrlo opsežna i slojevita, o kojoj će trebati izraditi više radova, a najbolje bi bilo izraditi barem 1-2 disertacije. To je hrvatska mikrotoponimija u Mađarskoj, i to u Pomurju (Županija Zala), u Podravini (Županija Šomođ – Somogy), te mikrotoponimija gradišćanskih kajkavaca, na Nežiderskom/ Niuzaljskom jezeru (Neusiedler See, Fertő tó) na sjeverozapadu Mađarske (Đursko-mošonsko-šopronska županija – Győr-Moson-Sopron megye).

U Pomurju je desetak sela, od kojih neka imaju većinom hrvatska imena, gdje hrvatski govori pripadaju međimurskom dijalektu, i to donjem (istočnom) poddijalektu.

Uz austrijski granicu dva su kajkavska sela (Homok / Umok i Vedešin / Hedešin), koja pripadaju gradišćansko-hrvatskom krugu. Bez obzira na porijeklo, već je Ivšić pokazao da je velika sličnost tih govora s međimurskima. To je hrvatska kajkavska mikrotoponimija u Mađarskoj, koje ima nešto i u Podravini, gdje je većinom štokavska. Kad se obrađuje mikrotoponimija pojedinih sela u Podravlju, treba obraditi svu, bez obzira je li kajkavska ili štokavska.¹

Ključne riječi: hrvatski jezik; mađarski jezik; kajkavsko narječje, međimurski dijalekt; mikrotoponimija; Mađarska, Pomurje, Podravina, gradišćanski kajkavci

¹ Ovaj je rad financirala Hrvatska zaklada za znanost projektom [8706].

Tekst je pripremljen uz pomoć sustava za korištenje znakova ZRCola (<http://zrcola.zrc-sazu.si>) koji je u Znanstvenoistraživačkom centru SAZU u Ljubljani (<http://www.zrc-sazu.si>) razvio Petar Weiss.

Jezik Hrvata u Mađarskoj relativno je dobro istražen, tako i ojkonimi; manje je istražena mikrotoponimija. Stoga je tema hrvatske mikrotoponimije u Mađarskoj - i to u Pomurju (Županija Zala), u Podravini (Županija Šomođ – Somogy), te mikrotoponimija gradišćanskih kajkavaca, na Nežiderskom / Niuzaljskom jezeru (Neusiedler See, Fertő tó) na sjeverozapadu Mađarske (Đursko-mošonsko-šopronska županija – Győr-Moson-Sopron megye) - vrlo opsežna i slojevita, koja zavređuje barem 1-2 disertacije.

Za *Hrvatski jezični atlas* predviđeno je uključiti 20 punktova, od čega je 18 već istraženo.²

Ernest Barić u radu *Govor podravskih Hrvata* (1990.) obuhvatio je i mikrotoponime tamošnjih hrvatskih sela (prvi rad o tome). Žuža Meršić objavila je 1996. rad *Mikrotoponimija gradišćanskohrvatskog naselja Židana*. Živko Mandić objavio je u časopisu *Onomastica folia croatica* opsežnije radove: 2001. *Bunjevačka mikrotoponimija u Mađarskoj* te 2004. *Hrvatska imena naseljenih mjesta u Mađarskoj*. Važan je u tom istraživanju i rad Anđele Frančić i Orsolye Žagar Szentesi: *Međimurska ojkonimija na mađarski način* (2008.).

U pristupu temi valja ukazati na dvije važne činjenice.

1. Prva se odnosi na toponimiju. Kada su u pitanju ojkonimi, nije teško uočiti kako, osim rijetkih slučajeva, primjerice *Novo Selo – Tótújfalu*, *Pustara – Semjénháza*, nema bitne razlike u hrvatskom i mađarskom nazivu naselja, ne računajući, dakako, hrvatske jezične značajke fonološke i distribucijske te semantičke prilagodbe tipa: *Kukinj – Kökény*, *Vršenda – Versend*, *Brlobaš – Szentborbás*, *Nijemet – Németi*, *Lukovišće – Lakócsa*, *Katolj – Kátoly*, *Semelj – Szemely*, *Lotar – Lothárd*, *Udvar – Pécsudvard*, *Semartin – Alsószentmárton*, *Martinci – Felsőszentmárton*, *Križevce – Drávakeresztúr*, *Kerestur – Murakeresztúr* itd. Na temelju povijesnih podataka valja reći da su Hrvati nastanivši se, u Turcima opustošene i stanovništvom prorijeđene, mađarske krajeve preuzeli zatečene

² Naknadno je predloženo da se uz dva punkta koji su punktovi *Općeslavenskoga lingvističkoga atlasa* (Homok, Dušnok) uključe i susjedni govori (Vedešin, Baća), jer su znatno različiti. Punktovi Hrvatskog jezičnoga atlasa u Mađarskoj (neistraženi su **istaknuti**): 386. Bizonja (Bezenye) /ča/ (M. Lončarić); 387. Homok / Umok (Fertőhomok) /kaj/ (M. Lončarić); **387a. Vedešin**; 388. Koljnof (Kophaza) /ča (A. Šojat); 389. Židan, Hrvatski (Horvatzsidan) /ča (S. Marčec, M. Lončarić); **390. Narda** /ča/ (Nikola Benčić); 390a. Čatar, Gornji (Csetar .) /ča/; 391. Serdahel (Tothszerdahely) /kaj/ (M. Lončarić); 392. Sentpal (Somogyzentpál) > Balaton (M. Lončarić); 393. Lukovišće (Lakocsa) /kaj/ (A. Šojat); 394. **Martinci** (Felsőszentmarton) /što/ (E. Barić); 395. Kukinj (Kökény) (E. Barić, M. Lončarić); 396. **Semelj** (Szemely) umjesto Poganj (Pogany; OLA); 397. Katolj (Kátoly) (E. Barić, S. Popović); 398. Hajmaš (Nagyhajmas) /ča/ (M. Lončarić); 399. Sveti Andrija (Szentendre) /što/ (M. Lončarić); 400. Tukulja (Tököl) /što – budimpešt. područje/ M. Lončarić; 401. Dušnok (Dusnok) /što/ (E. Bogadi, M. Lončarić); **401a. Baćin** (Bátya) / starošto. /; 402. Santovo (Hercegszanto) /što/ (M. Lončarić); **402a. Kaćmar** (Katymár) – /Bunjevci/

mađarske nazive naselja jezično prilagođene na ilustriranim primjerima predloženi način.

2. Druga se činjenica odnosi na mikrotoponime. Tu je situacija upravo obrnuta. Oni, za razliku od toponima, imaju izričito hrvatske jezične osobine, pošto je uz manji (po broju) dio mađarskih mikrotoponima izgrađen kompletan hrvatski sustav, čiji se razvoj može kontinuirano pratiti u arhivskoj građi pohranjenoj u biskupskim i županijskim arhivima, specijalno načinjenim zemljovidima, zemljišnim knjigama, katastrima i drugim dokumentima nastalim od 1775. zaključno do naših dana. Pri tome je tijekom vremena došlo do mnogih promjena, pa i politički motiviranoga manipuliranja i iskrivljavanja hrvatskih mikrotoponima. Taj je proces započeo već potkraj 19. stoljeća i intenzivno se nastavio 1960-ih godina u vrijeme prisilne kolektivizacije u Mađarskoj. Zapravo je riječ o zamjeni hrvatskoga nazivlja odgovarajućim mađarskim, najčešće doslovnim prevođenjem, u slučaju nepoznavanja podrijetla naziva pak izmišljanjem ili deformiranjem izvornih naziva.

Svojevrsnu prekretnicu u vezi s uporabom i upisom u službene dokumente mikrotoponima na jezicima manjina, dakako i Hrvata u Mađarskoj, predstavlja *Pravilnik s naputcima o katastrima* iz 1904., koji jednosmisleno propisuju i naređuju da se nemađarski mikrotoponimi obavezno prevedu na mađarski (službeni jezik) i kao takvi uvedu u službene dokumente. Gdje supostoje i manjinski i mađarski nazivi u katastarske izmjere i popise smiju se unijeti isključivo mađarski ekvivalenti. Jedino na oglasnim pločama u slučaju prodaje i kupovine zemlje u zagradi mogu stajati uz mađarsku i manjinska inačica naziva dijela polja u kojem se nalazi data vlasnička čestica. Učinkovitost provedbe spomenutog pravilnika može se provjeriti na katastarskim kartama nastalim od 1904. do 1945. godine.

Iako je u Mađarskoj mikrotoponimija popisana 60-ih godina 20. stoljeća u cijeloj zemlji, među njima i hrvatska, hrvatski mikrotoponimi drugih hrvatskih područja i mjesta u Mađarskoj nisu obrađeni.

Želimo u prethodnom priopćenju prikazati mogućnosti obrade hrvatske mikrotoponimije u navedenim područjima, Pomurju (Zala), gdje hrvatski govori pripadaju međimurskom dijalektu, zatim u Podravini, te mikrotoponimiju gradišćanskih kajkavaca, na Niuzaljskom (Nežiderskom) jezeru na sjeverozapadu Mađarske.

U Pomurju je desetak sela, od kojih neka imaju većinom hrvatska imena. Uz austrijsku granicu dva su kajkavska sela (Homok / Umok te Vedešin / Hedešin). Dakle, to je hrvatska kajkavska mikrotoponimija u Mađarskoj, koje ima nešto i u Podravini.

Izvori

Mađarska država dala je po županijama popisati načelno svu mikrotoponimiju. Građa je objavljena u posebnim izdanjima, po županijama, izdanja nekih županija digitalizirana su i dostupna na internetu.³

Prema opisu projekta u Županiji Zala, u knjizi, iznosimo ukratko glavne točke projekta, istraživanja.⁴

Pod vodstvom J. Vegh i F. Drdog prikupljena je građa i od drugih dobrovoljnih skupljača u Županiji Zala. Iz 60-ih godina 19. st. u zbirci rukopisa državne biblioteke (*Országos Széchenyi Könyvtár*) postoji građa (63 fascikla) s imenima mjesta, ali i važnijih rudina, skupljeno na državni poziv po mjesnim općinama. Postupak je bio različit, iz nekih općina sva mikrotoponimija. Do sustavnoga istraživanja došlo je stoljeće kasnije. Županije su prišle tome poslu, a prva Zala, 1962. i 1963. godine. Skupljači su bili učitelji i drugi dobrovoljci (činovnici, agronomi, svećenici ...). Županija je tiskala upitnik izrađen u Jezikoslovnom institutu Akademije. Kako su istraživali nestručnjaci, to je omogućilo provjeru. Upitnik sadrži upute za istraživanje, koje donosimo u slobodnom prijevodu.

Građa se skuplja zbog znanstvenoistraživačkih razloga. Istraživanje treba obuhvatiti kompletna živa imena unutar i izvan općine, sinonime, fonetske (točnije, fonološke varijante). Imena trebaju biti zapisana točno prema dijalektnom izgovoru, zajedno sa službenim likom u katastru. Istraživač treba obići općinu i zapisati imena: ulica, trgova, prolaza, dijelove sela, potoke, mostove, bunare, poznatije kuće, pastirske kolibe, imena po vlasniku, grabe, križanja, vrtove, groblja ... dijelove polja, vinograde, brežuljke, putove, staze, potoke, izvore, močvare. U šumi prosjeke, šikare, jezera, livade, oranice, voćnjake.

Nacrtati skicu plana / karte. Što izvorni govornici znaju o imenu.

U cijeloj Županiji zapisano je oko 30.000 imena. Naravno, nas zanimaju uglavnom hrvatska imena i hrvatskoga porijekla.

Na početku je dijalektno ime općine, s kosim padežima na pitanje: gdje, otkud, kamo. Slijede podaci o veličini općine, broju stanovnika, a onda imena s unutrašnjim i vanjskim područjem općine. Na kraju su imena skupljača i informatora (i dob).

Prema broju, oznaci na karti donosi se dijalektno ime zemljopisne točke i onda službeno ime (do 100 godina unatrag). S kraticom donosi se fizičko-

³ Nažalost, koliko je poznato, to u Hrvatskoj nije učinjeno; predstojnik Zavoda za hrvatski jezik M. Lončarić poticao je da se od države zatraži da se svi postojeći podaci po katastrima digitaliziraju i dostave Zavodu, odnosno Akademiji.

⁴ Knjiga *Zala megye földrajzi nevei (Die geographischen Namen des Komitats Zala)*.

zemljopisna karakteristika geografske točke, objekta. Na kraju se iznosi primjedba informatora o imenu, čak etimologija.

Karta međimurskoga dijalekta – kajkavski govori u Mađarskoj

U koordiniranom projektu, od države financiranom, istražena je arhivska, pisana, i prikupljena “živa” toponimijska i mikrotoponimijska građa u Mađarskoj, od 70-ih godina prošloga stoljeća, kroz više desetljeća. Uz velik broj istaknutih mađarskih stručnjaka uključeni su i eksperti pripadnika manjina; tako je dobiven pravi rudnik blaga dostupan i za hrvatska jezikoslovna i druga istraživanja.

Za ilustraciju donosimo početak popisa dviju općina, Serdahela i Kerestura:

204. TÓTSZERDAHELY

Tótszerdahej : Szerdahel, Szerdahejre : V Szerdahel, Szerdahejről : Szerdahela, Szerdahelén : Szerdahején : V Szerdahelo. — T: 2135, L: 1668.

1. Górnai pülek (horv) : Fölső-kérszt Ke 2. Gyoppa (horv) : Uj ucca : Dózsa ucca [Dózsa György utca] U. Zsombékos talaja miatt hívják így. 3. Mēlinszki járek (horv) [Timár árok] Á 4. Szomártonszki pot (horv) : Szemmártoni ut : Lordrotumere ucca [Béke utca] U. Egykori nevét az angol újságíróról kapta. 5. Szinokósa (horv) : Kósa (horv) [Papréti] S, r 6. Dolni Járek (horv) : Járek (horv) : Asó-patak [Vízárók] P 7. András vulica (horv) : [Petőfi Sándor utca] U. Két András keresztnevű ember lakott ott. 8. Klanyec (horv) : Dolnē polē (horv) : Alsómezeji ut U, Vizmosás 9. Górnai vulica (horv) : Górnai kráj (horv) : Főső ucca [Kossuth Lajos utca] U 10. Marovszki kastél (horv) 11. Mustara (horv) [Gyakorló tér] Tē 12. Razsnov pülek (horv) Ke. Razsnov nevű gazda lakik mellette. 13. Razsnov moszt (horv) [Petőfi utcai híd] Hid. Razsnov nevű család lakik mellette. 14. Szēdnak (horv) Asó ucca [Petőfi Sándor u] U. A Petőfi Sándor utca egy szakasza. 15. Poduk rozsēc (horv) [Zrinyi Miklós utca] U 16. Skóla (horv) : Cirkva (horv) Régen iskola volt, most meg kápolna. 17. Zsgányarov plác (horv) [Béke park] Tē. A mellette lakó családról nevezték el. 18. Glibóka jáma (horv) : Klanyev (horv) Á. Az építkezésekhez szükséges földet hosszú idő óta innét hordta a nép. Így mély árok keletkezett. 19. Timárov járek (horv) [Timár patak] P 20. Sztiszka (horv) : Timár malom. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. 21. Zajdna hizsa (horv). A falu utolsó háza volt valamikor. 22. Kápéla (horv) : Kápóna. Harangláb. 23. Gróbinszka vulica (horv) : Kocsma köz : Pozsgaji köz : Temető köz. Kö. Pozsgai nevű kereskedőnek volt itt valamikor üzlete. 24. Timarova vulica (horv) [Timár-köz] Kö. Timár nevű ember lakott ott. 25. Szakčrsev kóti (horv) [Kossuth Lajos utca] U. Szekeres ragadványnevű férfi háza volt az utolsó az utcában. 26. Dolni kráj (horv) : Asó ucca [Petőfi Sándor utca] U 27. Tiszov moszt (horv) [Tanácsi híd] Hid. A mellette lakó Tiszai nevű emberről nevezték el. 28. Dolni kráj (horv) [Ady Endre út] U 29. Bogicof pülek (horv) : Milučef pülek (horv) [Ady ut-

cai kereszt] Ke. Ezeknek a háza előtt áll. A mellette lakó gazdáról nevezték el. 30. Berēcni kráj (horv) [Ady Endre utca] U. Az utcának a berek felőli vége. 31. Kollár köz [~] Kö

32. Korong (horv) [Korongi mező] S, sz 33. Pod korongom (horv) [Alsókorongi dűlő] S, sz 34. Górnēmpoli járek (horv) [Fölső-mezői patak] P 35. Gyopa (horv) [~] S, sz. Hófúvósos, vizes talajú föld. 36. Gornē poljē (horv) [Fölső-mező] S, sz. Nevét fekvéséről kapta. 37. Gērmácsa (horv) [Fölső-mező] S, sz. Valaha bokros terület volt. 38. Popovásztēza (horv) Ű. Ezen jártak Szentmártonba templomba. 39. Podólo Ű. Jelentése: Alsó út. 40. Berēk [Berek dűlő] S, sz, r 41. Hamóka (horv) S, sz. Homokos terület. 42. Prēmēlino (horv) S, sz. Régi malom mellett van. 43. Prēpopoviszinokósi (horv) [Szentmihályi dűlő] Ds, sz, r. A Paprét mellett van. 44. Podkorongom moszt (horv) [Korongi híd] Hid. 45. Babinvērt (horv) D, ke, sz. Valamikor a bábák kapták meg ezt a területet szolgálataikért. 46. Dolnē-polē (horv) [Alsó-mező] S, sz. A legmélyebb fekvésű mező a határban. 47. Podrakitjēm (horv) [Alsó-mező] D, S, sz 48. Kámánhēgyi patak [Borsfai patak] P 49. Kērcsēvina (horv) : Krēcēvina (horv) [Irtás] S, sz. Régen erdő volt e helyen. 50. Koronszki járek (horv) [Korongi-patak] P 51. Vēlki moszt (horv) : Birkitó [Nagy-híd] Hid 52. Birkitóji-híd [Birkitói] Hid 53. Dólni-polszki moszt (horv) [Alsómezei híd] Hid 54. Birkitó (horv) : Birkatov (horv) : Birkató [Bürkitó] S, vizmosás, sz, r. Az uradalom idejében a birkák az itt levő kis tavakból ittak. 55. Pod Birkētovom (horv) [Alsóbirkitó] S, sz 56. Sári-dűlő [~] S, sz. Fedák Sári birtoka volt ez. 57. Podroskovije (horv) S, sz 58. Barnica (horv) [Sári dűlő] S, sz, r 59. Mērtvica (horv) [Holt Mura] mocsár, nádas. A Mura szabályozásakor lett holt vízzé. 60. Blackim moszt (horv) [Blackai híd] Hid 61. Pasnik (horv) S, l 62. Ledinszki Zdenec (horv) : Legelőji-kut K 63. Ruskovijē (horv) S, Ds, sz, r 64. Podminarcē (horv) S, sz. Jelentése: Molnári alatti földek. 65. Prēszvētēmkrizso (horv) [Szentkeresztnél] S, sz, r 66. Muraji-fódek [Murai Földek] S, sz 67. Béli moszt (horv) : Fehér-híd Hid 68. Kortiscsē moszt (horv) Hid 69. Ledina (horv) [Le-

257. MURAKERESZTŰR

Kérésztur, Kérészturon, Kérészturból, Kérészturba : Kérészturra. Korábban Keresztúr, Murakeresztúr és Kollátszeg, később Murakeresztúr (Hn. 1926.). — Horvátul: Keresztur, V Keresztur, Sz Keresztura, V Keresztur. — T: 2312, L: 2379.

1. Álomás tér : Stacéjónszka vulica (horv) [Állomás tér] Té 2. Ujtelep : Petőfi Sándor ucca [Petőfi Sándor utca] U 3. Iskola kert : Fajiskola ke. Valamikor itt fajiskola volt. 4. Alkotmány : Alkotmány ucca [Alkotmány utca] U 5. Temető [Temető utca] U 6. Óreg-iskola : Sztara skola (horv) Iskola 7. Kot (horv) [Kossuth Lajos utca] U 8. Honvéd ucca [Honvéd utca] U 9. József Atilla ucca : Sztaro szelo (horv) [József Atilla utca] U 10. Kosut ucca [Kossuth Lajos utca] U 11. Pré ploto (horv) [Kossuth Lajos utca] Fr. Ezelőtt 30 évvel itt még nem voltak házak, a szántót a legelőtől fűzfa fonású kerítéssel választották el, hogy az állatok ne tudjanak bemenni a szántóföldre. 12. Cindër jarek (horv) Á 13. Csárdásova mláka (horv) T 14. Lőrinc ucca [Lőrinc utca] U. Lőrinc nevéről. 15. Sziget ucca [Sziget utca] U 16. Berécsce Utcarezs 17. Pré kapélé (horv) Fr 18. Dëák Ferenc ucca : Szantosacska vulica (horv) [Dëák Ferenc utca] U 19. Vulicska (horv) [Lőrinc utca] U 20. Adi ucca : Adi vulica (horv) [Ady Endre utca] U 21. Kuténova mláka (horv) Té 22. Zrinji Miklós ucca : Dolnya vulica (horv) : Dobravszka vulica (horv) : Dobrovolszka vulica (horv) [Zrinji Miklós utca] U. Ez az út vezetett ahhoz a révhez, amelyen át a jugoszláviai Domború községbe lehetett jutni. 23. Táncsics Miháj ucca [Táncsics Mihály utca] U 24. Magyar ucca : Kurjané (horv) [Magyar utca] U. Kurjan ragadványnevről. 25. Kutina-iskola : Kuténova skola Iskola

26. Fajfácsa (horv) Vö, r 27. Bükacsov zdenec (horv) K. Bükacsov nevéről. 28. Kerék-tábla : Hlëb (horv) : Hlëb (horv) Ds, sz. Házikenyérhez hasonlított. 29. Pot cerësom (horv) D, sz 30. Bóni-hëgy : Bónija (horv) [Bóni hegy] D, sző 31. Fëlső-mező : Gornje pole (horv) : Kralicséno pole (horv) [Új hegy] Ds, S, sz. Ez a terület Zrinji Ilonáé volt, és egy fehér loérat adta el a falunak. 32. Poszërdnyé pot (horv) Ú 33. Papi-birtok : Popovszke zemle (horv) [Felső mező] S, D, sz. Egyházi birtok volt. 34. Sztara

suma (horv) S, e 35. Ober sume (horv) Domboldal, sz 36. Mladi vagas (horv) S, e 37. Lësés Ú 38. Apáccsági-erdő : Habasova suma [Apátsági erdő] S, e. Egyházi (apátsági) birtok volt. 39. Gyërtyános : Grabërije (horv) S, e 40. Istvám-major : Pusztá (horv) S, M 41. [Belső mező] S, sz 42. Kántor-földek : Skolnyëkove zemle (horv) S, sz. Egyházi javadalmi föld volt. 43. Mala rámpa (horv) Sorompó 44. Pré cégane (horv) S, Lh, sz. Itt laknak a cigányok. 45. Szpasnyik (horv) : Szpasnyék (horv) S, sz. Valamikor itt legelő volt. 46. Za strëkom (horv) S, sz. A vasúttól északra terül el. 47. Káplán-föld : Kepelanove zemle (horv) S, sz. Egyházi javadalmi föld volt. 48. Linyák : Nagy-Linyák : Lényak (horv) [Linyák] S, sz, r 49. Bërdamica S, sz 50. Berëk S, r, sz 51. Dëla Vasúti rakodóhely. A vasút által bezárt háromszög neve. 52. Párag (horv) S, sz 53. Prët hízsamé (horv) S, l 54. Apáccsági-kert : Habasov vot Domboldal, ke, ligetes 55. Temető : Gróbëje 56. Kis-Linyák : Malé Lényak (horv) [Kis Linyák] S, sz, r 57. Fertal (horv) S, sz. Kis darab földek voltak ezek. 58. Címënthid Hid 59. Hërmanov krizs (horv) Ke. Hermán nevű háza előtt áll. 60. Naty-Përés : Velké Péres (horv). A Principális-csatornának fürdésre alkalmas helye. 61. Vulicska (horv) Ú 62. Kokolov moszt (horv) Hid. Az itt lakó Kokol család nevéről. 63. Vogel S, l 64. Habasov Lényak (horv) S, sz, r 65. Mërtvica : Mertvica (horv) Mocsár 66. Pré hraszto (horv) S, sz. Valamikor itt tölgyes volt. 67. Körcse [Nagy rét] S, sz 68. Séroka mākā (horv) : Velka mlaka (horv) Mf, l 69. Csga : Lezsiscse (horv) : Csga (horv) K és környéke S, l 70. Zátony : Zaton (horv) S, sz 71. Legelő : Lëdina : Ledéna (horv) S, Arteres, l 72. Sztara Kanizsnica (horv). A Principális-csatorna régi medre. Itt folyt a Kanizsa-patak. 73. Kokolova jama (horv) S, r 74. Poroggyurova jama (horv) S, r, füzes. Egykori tulajdonosának a nevéről. 75. Szuha brv Hid 76. Kis-Përés : Mala Péres (horv). A Principális-csatorna fürdésre alkalmas helye. 77. Kis-réti [Kis rét] S, sz 78. Naszëp (horv) : Naszip (horv) Töltés 79. Kotlënka (horv). A Principális-csatorna mosásra alkalmas helye. 80. Bëlasëcsova rampa (horv) Vasúti átjáró. Belasics nevűnek volt itt földje. 81. Principális Cs 82. Mura Folyó 83.

Obrada

Donosi se originalni tiskani popis za općine s hrvatskim imenima. U nekima od njih više i nema Hrvata. Navode se zatim izdvojena hrvatska imena po općinama, i to: a) po mađarskoj grafiji iz *Popisa*, ab. transkripcija mađarske grafije hrvatskom dijalektnom transkripcijom; b. zapisano ime u dijalektnoj transkripciji pri istraživanju na terenu.

Veći dio područja istražio je na terenu M. Lončarić sam, a Kerestur i susjedne općine istražio je zajedno s K. Gadányijem.

Primjer obrade: popis mikrotoponimije /geotočaka - Serdahel

		SERDAHHEL (ukupno 190 geotočaka, objekata)	
	1964		<i>Korongi híd</i>
horv.	1964	<i>Babinvért</i>	
horv.	1964	<i>Dolnë-polë</i>	
	1964	<i>Alsó-mező</i>	
horv.	1964	<i>Podrakitjëm</i>	
	1964	<i>Alsó-mező</i>	
	1964	<i>Kámánhëgyi patak</i>	
	1964	<i>Borsfai patak</i>	
horv.	1964	<i>Kërcsëvina</i>	
horv.	1964	<i>Krëcsëvina</i>	
	1964	<i>Irtás</i>	
horv.	1964	<i>Koronszki járëk</i>	
	1964	<i>Korongi-patak</i>	
horv.	1964	<i>Vëlki moszt</i>	
	1964	<i>Birkitó</i>	
	1964	<i>Nagyhíd</i>	
	1964	<i>Birkitóji-híd</i>	
	1964	<i>Birkitói</i>	
horv.	1964	<i>Dólni-polszki moszt</i>	
	1964	<i>Alsómezei híd</i>	

	1964	<i>Bikritó</i>	
horv.	1964	<i>Birkatov</i>	
	1964	<i>Birkató</i>	
	1964	<i>Bürkitó</i>	
horv.	1964	<i>Pod Birkětovom</i>	
	1964	<i>Alsóbirkító</i>	
	1964	<i>Sári-dűlő</i>	
horv.	1964	<i>Podroskovije</i>	
horv.	1964	<i>Barnica</i>	
	1964	<i>Sári dűlő</i>	
horv.	1964	<i>Mértvica</i>	
	1964	<i>Holt Mura</i>	
horv.	1964	<i>Blackim moszt</i>	
	1964	<i>Blackai híd</i>	
horv.	1964	<i>Pasnik</i>	
horv.	1964	<i>Ledinszki Zdenec</i>	
	1964	<i>Legelőji-kut</i>	
horv.	1964	<i>Ruskovijë</i>	
horv.	1964	<i>Podminarcë</i>	
horv.	1964	<i>Prëszvëtëmkrizso</i>	
	1964	<i>Szentkeresztnél</i>	
	1964	<i>Muraji-fődek</i>	
	1964	<i>Murai Földek</i>	
horv.	1964	<i>Béli moszt</i>	
	1964	<i>Fehér-híd</i>	
horv.	1964	<i>Kortiscsë moszt</i>	
horv.	1964	<i>Ledina</i>	
	1964	<i>Legelő</i>	
horv.	1964	<i>Brëcsni moszt</i>	
	1964	<i>Bereki-híd</i>	

horv.	1964	<i>Pěrna-lěszna</i>	
	1964	<i>Bereki-ut</i>	
horv.	1964	<i>Siksiriba</i>	
	1964	<i>Siksürü</i>	
	1964	<i>Murai Földek</i>	
horv.	1964	<i>Külső Lészkovéc</i>	
horv.	1964	<i>Belső Lészkovéc</i>	
horv.	1964	<i>Lészkovéc</i>	
horv.	1964	<i>Zsilip</i>	
horv.	1964	<i>Prëzsilipo</i>	
horv.	1964	<i>Sztara Mura</i>	
	1964	<i>Öreg-Mura</i>	
	1964	<i>Holt Mura</i>	
horv.	1964	<i>Prë konszkëm gróbijo</i>	
horv.	1964	<i>Druga-lesza</i>	
	1964	<i>Lészkovëci ut</i>	
horv.	1964	<i>Lészkovszki pot</i>	
horv.	1964	<i>Gätszkë bërv</i>	
	1964	<i>Gäti бүрү</i>	
horv.	1964	<i>Berecsni pot</i>	
	1964	<i>Bereki-ut</i>	
horv.	1964	<i>Bulgovszki pót</i>	
	1964	<i>Berëk</i>	
horv.	1964	<i>Molnari Barnica</i>	
	1964	<i>Berëk</i>	
horv.	1964	<i>Barnica</i>	
horv.	1964	<i>Guszpócka Mura</i>	
	1964	<i>Acél-füzes</i>	
	1964	<i>Fizes</i>	
horv.	1964	<i>Kót</i>	

	1964	<i>Sebes</i>	
	1964	<i>Berek</i>	
horv.	1964	<i>Navadnica</i>	
	1964	<i>Berek</i>	
horv.	1964	<i>Ciganszki kót</i>	
	1964	<i>Trianoni fődek</i>	
	1964	<i>Trianoni földek</i>	
	1964	<i>Kantiba</i>	
	1964	<i>Kantin</i>	
	1964	<i>Holt Mura</i>	
	1964	<i>Mura</i>	

Dalja obrada slijedila bi, u osnovi, Mandićevu obradu bunjevačkih imena.

Po strukturi mikrotoponimije mogu se istraživati kajkavci Pomurci na isti način kao Bunjevci, no s obzirom na porijeklo stvar je različita. Bunjevci su u Bačkoj novi element. S kajkavcima u Pomurju drukčije je, oni su nastavak stanovništva iz Hrvatske, Međimurja, a porijeklo može biti dvostruko: staro, iz predmigracijskoga, predturskoga vremena, i novo, stiglo nakon odlaska Turaka. Gradišćanski kajkavci isto su novi element na svom području, a Podravina može biti dvostruka.

Treba reći nešto o međimurskom dijalektu, kojem pripadaju i pomurski kajkavski govori. U tom dijalektu nalazimo specifičnu inovaciju u hrvatskom i zapadnim južnoslavenskim jezicima, tj. ukinute su prozodijske opreke melodije, tona, te kvantitete, ostalo je relevantno samo mjesto naglaska. Istu inovaciju nalazimo i u dijelu gornjosutlanskoga dijalekta, u humsko-kumrovečkom poddijalektu. Kvantiteta je prefonologizirana u kvalitetu vokala, tako u nenaglašenom slogu dolazi 4-5 jedinica vokala, a u naglašenom do 13. Međutim, takva jedinstvena značajka postoji samo u sinkronoj prozodiji i sinkronom vokalizmu. U drugim razvojnim značajkama u Međimurju postoje velike razlike. Donji, istočni poddijalekt (u Donjem, istočnom Međimurju), kojem pripada i pomurska skupina govora, ima u osnovi tipični kajkavski razvoj, kakav je u većini kajkavštine, u tri njegova podnarječja (I. konzervativnom, zagorskom, II. mlađem, turopoljsko-posavskom i III. mlađem, križevačko-bilogorskom), s tri značajke. Osim 1. osnovne kajkavske akcentuacije, 2. izjednačeni su a) jat i poluglas ($\text{ə}=\text{ě}$), te b. izjednačeni su stražnji vokalski nazal i slogotvorno l (l) – ($\text{ə}=\text{l}$). U gornjem, zapadnom poddijalektu (u Gornjem Međimurju) nemamo takav razvoj vokaliz-

ma, kao ni u humsko-kumrovečkom poddijalektu gornjolonjskog dijalekta. Tako da zapravo ta dva poddijalekta različitih dijalekata, po dosadašnjoj klasifikaciji, čine poseban dijalekt, ali zbog tradicije i sociolingvističkih razloga, te nepoznavanja činjenica, svrstavani su u različite dijalekte.

Gradišćanskohrvatski kajkavci (Umok, Vedešin) imaju razvoj vokalizma kao u istočnom međimurskom poddijalektu, ali imaju i neke netipične kajkavske, upravo štokavske značajke. U Podravini su većinom štokavski govori, a malobrojni kajkavski posebni su.

U Podravini, Podravlju dvije su skupine Hrvata, od kojih je Ivan Brabec prvu nazvao babočki Hrvati. Brabec je prije 1967. našao još Hrvata u selima: Babocsa (Bobovcc), Berzence (Brežnice), Bolho (Bojevo), Heresznye (Rasinja), Vizvar (Izvar), Belavar (Belovar), Haromfa, Tarany, Somogyaracs (Arac). Kaže: "U svim tim selima naš jezik ili propada ili je gotovo sasvim propao. Bez teškoće se mogu naći informatori u Baboči, Rasinji, Bojevu, Izvaru i Taranju, dok je u Belovaru, Haramfi i naročito u Araču teško pronaći koga tko naš jezik još zna. Zovem ih sve Hrvatima, usprkos tvrđenju da su neki od njih Slovenci, zbog toga što sami svoj jezik zovu hrvatski, u Araču: *hrvacke*; u Taranju: *horvacke (stari bole znajo)*.

Barac nije logično zaključio da se riječ *Slovenci* ne odnosi na Slovence u današnjem hrvatskom značenju te riječi, nego u srednovjekovnom, tj. u značenju kao što je u imenu *Slovenski orsag*, tj. na Slavoniju u srednjovjekovnom značenju, dakle cijelu sjevernu Hrvatsku. (I danas imamo u Slavoniji selo *Slovinska Kovačica*, dakle *Slavonsku Kovačicu*.)

Na ovom području miješaju se govori i govorne crte.

Najšira zajednička osobina je refleks jata – svi su govori ekavski. (M. Lončarić pred 20 godina nije u tim mjestima našao Hrvata.) Brabec krivo govori: "Iz literature je poznato da je u ovom kraju bilo slovenskih naselja. To se još uvijek vidi u govoru Taranja, Arača i Haromfe." Imaju crte koje ih odvajaju od ostalih babočkih Hrvata: *kluč, osen, tork, takše* (takve), *mro* za *davno*. Slično je u Araču: *pride pomalo zima, daleč, luka sadit, kuper* (skupa) *so odišle*. Haramfi: *kamo je šou, prnese, gucam* (govorim), *gut* (govor).

Istočno su lukoviški Hrvati, o kojima je pisao Barić. Od zapada su sela: Potony (Potonj), Totujfalu (Novo Selo), Lakocsa (Luko višće), Szentborbas (Brlobas), Felsoszentmarton (Martince), Dravakeresztur (Križevci), Revialu (Dravjanci), Dravasztara (Starin).

Najjače je kajkavsko mjesto Lukovišće (punkt *Hrvatskoga jezičnoga atlasa*), uz Križevce i Novo Selo, a kod štokavaca Martinci, uz Starin, Drvljance i Potonju; mješovit je Brlobaš. Zajednička crta svim govorima je ekavština.

Zasad su na terenu istraženi mikrotoponimi u Pomurju i gradišćanskohrvatskih kajkavaca. Predstoji istraživanje u Podravini.

U Pomurju istraženi su mikrotoponimi u općinama (redni broj općine odnosi se na popis iz knjige *Zala*) = Kotar Letinja: 201. Petriba, 202. Letinja, 203. Sumarton, 204. Serdahel, 205. Pustara, 206. Mlinarci, 250. Sepetnek. Nije istražena općina 202. Letinja. Kotar Nađkaniža: 254. Bajča, 255. Fičehaz, 257. Murakerestur, 258. Belezna. Nije istražena općina 247. Nađkaniža.

Za ilustraciju donosi se uzorak obrade građe mjesta **Keresztur**:

“Uzorak obrade mikrotoponimije

Zala megye földrajzi nevei

257. MURAKERESZTUR

Kérésztur, Kérészturon, Kérészturból,

Kérészturba : Kérészturra. Korábban Keresztúr

Murakeresztur és Kollátszeg, később Murake-

resztúr (Hin . 1926.). – Horvátul: Keresztur, V

Kereszturé, Sz Keresztura, V Keresztur.

– T: 2312, L: 2379.

1. *Alomas ter : Stacéjonszka vulica* (horv)

[*Allomas ter*] Te ::

Štacejonska vulica > /štaci'on || štacoinska v'uleca/

6. *Öreg-iskola : Sztara skola* (horv) Iskola

Stara škola > /st'gra šk'ola/

7. *Kot* (horv) [*Kossuth Lajos utca*] ::*Kot > /køt/ 'kut'*

9. *József Atilla ucca : Sztoro szelo* (horv) [*Jozsef Attila utca*]

:: *Staro selo > /st'gro s'ęlo/*

11. *Pré ploto* (horv) [*Kossuth Lajos utca*] Fr. Ezelott 30

:: *Pr'ę ploto > /pr'ę pl'oto/*

12. *Cindër jarek* (horv) A :: *Cinder jarek > /c'inder j'ęrek ||j'ęrek/*

13. *Csardasova mlaka* (horv) T :: *Čárdášovę mlákę > /č'ardašova ml'aka/*

14. *Lőrinc ucca* [*Lőrinc utca*] {U popisu ZMFN nema hrv. imena, informatori potvrđuju:} /*lovrenska v'uleca/*

16. *Beręcsec* Utcarész :: *Ber'ečec* {U popisu ZMFN nema hrv. imena, ali je zapisano zapravo hrv., dem. *berečec* < *berek*, što je mađ. 'močvarica, mali berek

- < močvara, berek ‘. potvrđeno danas:} > /ber'ečec/
 17. *Pré kapélé* (horv) Fr :: *Pr'ē kapēlē* > /pre kap'eļe/
 18. *Deak Ferenc ucca* : *Szantrosacska vulica* (horv) [*Deak Ferenc utca*] U
Santrošaćka vulica > /santroš'aćka vuleca/
 19. *Vulicska* (horv) [*Lorine utca*] U :: *V'uličkq*
 {informatori ne potvrđuju ime} > /v'ulečka/
 20. *Adi ucca* : *Adi vulica* (horv) [*Ady Endre utca*] U :: *Ādi vulica*
 {informatori ne potvrđuju ime} > /'adi v'uleca/
 21. *Kuténova mláka* (horv) Te :: *Kutēnoḡ ml'āka* > /k'utenova ml'aka/
 22. *Zrinyi Miklos ucca* : *Dolnya vulica* (horv) :: *Dolnḡ vulica* > /d' o lna
 v'uleca/;; *Dobravska vulica* (horv) *Dobrāvskḡ vulica* {nepoznato >/dobr'avska
 v'uleca/;; *Dobrovolska vulica* (horv) *Dobrovolskḡ vulica* {nepoznato}> /
 dobrov'olska v'uleca/ [*Zrinyi Miklos utca*] U. ... jugoszláviai Domboru'... .
 24. *Magyar ucca* : *Kurjané* (horv) [*Magyar utca*] U :: *Kurjḡnē* > /k'urjani/
 25. *Kutina-iskola* : *Kuténova skola* Iskola :: *Kutēnoḡ školḡ* > /k'utenova
 šk'ola/
 26. *Fajfácsa* (horv) Vo, r :: *Fajfāčq* > /fajf'oča || fajf'očovi/
 27. *Bikacsov zdenec* (horv) K. *Bikacsov nevűröl.* :: *Bikačov zdenec*
 > /b'ikačov zd'enec/
 28. *Kerek-tábla* : *Hléb* (horv) : *Hlēb* (horv) Ds, sz. *Hazikenyerhez hasonlit.*
 :: *Hlēb* : *Hlēb* > /xl'ēb || xl'ep/
 29. *Pot cerésom* (horv) D, sz :: *Pot cerēšom* > /pod c'erēšom/
 30. *Bóni-hégy* : *Bónija* (horv) [*Boni hegy*] D, sző :: *Bōnijḡ* > /b'onija/
 31. *Fölső-mező* : *Gornye pole* (horv) :: *Gorné pole* > /gorné pole/ ;;
Kralicséno pole (horv) [*Uj hegy*] Ds, S, sz :: *Kraličēno pole* > /kral'ičeno
 pole/
 32. *Poszérdnyé pot* (horv) U :: *Poszērdnē pot* > /posr'ēdni p'ot/
 33. *Papi-birtok* : *Popovszke zemle* (horv) [*Felső mező*] S, D, sz
 :: *Popovskę zęmlę* > /pop'ovskę || po'p^uovskę z'ęmlę/
 34. *Sztara suma* (horv) S, e :: *Starḡ šumḡ* > /st'ara š'uma/
 35. *Ober sume* (horv) *Domboldal*, sz :: *Ober šume* /'ober š'umę/
 36. *Mladi vagas* (horv) S, e :: *Mlḡdi vḡgḡš* > /m'lḡdi vḡgḡš/ '... linija'
 38. *Apaccsagi-erdo* : *Habasova suma* [*Apatsci*] S, e. *Egyhazi (apatsagi) bir-*
tok volt.:: *Xḡbḡšovḡ šumḡ* > /'xabašova š'uma/
 39. *Gyertyános* : *Grabérije* (horv) S, e :: *Grabēriję* > /gra'berje/
 40. *István-major* : *Pusztá* (horv) S, M :: *Pustḡ* > /'pusta/

42. *Kantor-foldek* : *Skolnyekove zemle* (horv) S, sz. Egyhazi javadalmi fold volt.
43. *Mala rampa* (horv) Sorompó
44. *Pre cegane* (horv) S, Lh, sz. Itt laknak a ciganyok.
45. *Szpasnyik* (horv) : *Szpasnyek* (horv) S, sz. Valamikor itt legelő volt.
46. *Za strekom* (horv) S, sz. A va:s.utt61 ,eszaka.·a terill el. 47. *Kaplan-fold* : *Kepelanove zemle* (horv) S, sz. Egyhazi javadalmi fold volt.
48. *Linyak*: *Nagy-Linyak* : *Lenyak* (hmv) [*Linyak*] S, sz, r
49. *Berdanica* S, sz 50. *Berek* S, r, sz 51. *Delta* Vasuti rakodóhely. A vasut által bezart haromszog neve.
52. *Parag* (horvv) S, sz
53. *Pret hizsame* (horv) S, l
54. *Apaccsagi-kert* : *Habasov vot* Domboldal, ke, ligetes
55. *Temeto* : *Grobeje*
56. *Kis-Linyak* : *Male Lenyak* (horv) [*Kis Linyak*] S, sz, r
57. *Fertal* (horv) S, sz. Kis darab foldek voltak ezek.
59. *Hermanov krizs* (hOTv) Ke. Herman nevu haza elott all.
60. *Naty-Peres* : *Velke Peres* (horv). A Principilis-csatornanak fordesre alkalmas helye.
61. *Vulicska* (horv) D
62. *Kokolov moszt* (horv) Hid. Az itt lakó Kokol család neverol.
63. *Vogel* S, l
64. *Habasov Lenyak* (horv) S, sz, r
65. *Mertvica* : *Mertvica* (hrn-v) Mocsar
66. *Pre hraszto* (horv) S, sz. Valamikor itt tolgyes volt.
67. *Korcse* [*Nagy ret*] S, sz
68. *Séroka miikii* (horv) : *Velka mlaka* (horv) Mf, l
69. *Csiga* : *Lezsiscse* (horv) : *Csiga* (horv) K es kornyeye S, l
70. *Zatony* : *Zaton* (horv) S, sz
71. *Legelo* : *Ledini:I* : *Ledena* (horv) S, Arteres , l
72. *Sztara Kanizsnica* (horv). A Principilis-csatorna regi medl,e. Itt folyt a Kanizsa-patak.
73. *Kokolova jama* (horv) S, r
74. *Porog'gyurova jama* (hm-v) S, r , fazes. EgyJmri tulajdonosanak a neve'l.61.
75. *Szuha brv* Hid

76. *Kis-Peres : Mala Péres* (horv). A Principalis-csat'.)rna fordesre allrn. Imru, helye.
78. *Ni2szep* (ho!rV) : *Naszip* (horv) Toltes
79. *Kotlenka* (horv). A Principalis-csator:n,a mos,as,ra alka1ma:s helye.
80. *Belasecsova rampa* (ho1-v) V.asuti ,a,tj,ar6. Belasics nevunek volt itt foldje.
82. *Mura Foly6*
83. *Pozoljszka jama* (horv) G
84. *Pre melene* (horv) S, r. A felszabadulasig itt vi zimalmok voltak a Muran.
85. *V <iri-diili5 : Grad* (horv) : *Ogracl* (horv) [*Var*] S, sz, r. Valamikor itt var volt.
86. *Kis-Mura : Mala Mura* (horv) S, sz
87. *Pre cegane* (horv) S, 1. Regen itt laktak 'l ciganyok.
88. *Aracsza : JI2racsza* (horv) [*Ar<icsi sziget*] S, r, sz
89. *Prodina* (horv). A Mura partja, ahol kavic:.
sot banyaszna.
90. *Vcrbija : Vorbeje* (horv) [*Kis legeU5*] S, 1 91. *Als6-mezo : Dolnye pole* (horv) [*Regi temeto*] S, sz
92. *Mencegarova brv* (horv) Hid
93. *Szenyer : Szenyar* (horv) [*Sza ny6.r*] S, sz, r. A Mum regi medre lathat6.
94. *Csicsekov kot* (hon') S, sz. Csicsek nevu egykori tulajdonos fo-61.
95. *Pre Zakijo : Pre Zakijovem krizso* [*Holt Mura*] S, sz
96. *Sarju-irtas Si:1.rgyu-irtcis : Romet6 : Rometov kracs* (horv) [*Sarju irt6.s*] S, sz, r
97. *Volnyak* (horv) S, sz, r
98. *Bencscik : Bencsak* (horv) [*Bencs6.k berek/*] S, sz, r
99. *Dolnya brv* Hid
100. *Zrinyi-kuti: Velka szenokosa* (horv) : *Vellca szenokosa* (horv) [*Zrinyi kuti*] S, sz, r
101. *Kakonyaji-dulo : Pre Kakenye* (hocrv) : *Kakenzska dila* (horv) [*Kakonyai diilo*] S, sz, r
- Gyujtbtte: Beli J6zsef gimn. tanar. - Adatkozl6k:
Beli J6zsef 55, Herman Ferenc 34, Kovacs Andras 65
es Plander Marton 58 e.“
-

LITERATURA

- Ernest Barić – 1990: Govor podravskih Hrvata. Podravski Hrvati 2: 225-251. Budimpešta.
- Ernest Barić – 1998: Mađarska. "Hrvatski jezik", 265-270. Opole, Zagreb.
- Ernest Barić – 2006a. Rode, a jezik?! Pečuh.
- Ernest Barić – 2006b. Naziv i status hrvatskoga jezika u Mađarskoj. Hrvatski jezik u 20. stoljeću. Zagreb.
- Zvonimir Bartolić – 1964: Hrvatski kajkavski govori Međimurja. Popevka zemlji, 87-117. Čakovec.
- Đuro Blažeka – 2005: Odnos govora pomurskih Hrvata prema međimurskom dijalektu. Zbornik radova (Budimpešta 2003), 143-152. Budimpešta.
- Đuro Blažeka – 2008: Međimurski dijalekt (Hrvatski kajkavski govori Međimurja). Čakovec.
- Đuro Blažeka, István Nyomárkay, Erika Rác: Mura menti horvát tájszótár –Rječnik pomurskih Hrvata. Budapest 2009.
- Anđela Frančić, Orsolye Žagar Szentesi: Međimurska ojkonomija na mađarski način. Folia Onomastica Croatica 17 (2008) : 59-79.
- Laszlo Boros Gyevi i dr.: Podravski Hrvati I. Etnologija i antropologija, Migracije i manjine. Budimpešta 1988.
- Ivan Brabec – 1982: Kajkavci u dijaspori. Hrvatski dijalektološki zbornik (Zagreb) VI : 77-84.
- Ivan Brabec – 1970: Hrvati uz Muru i Dravu te u Vedešinu. Ljetopis JAZU 74 : 495-500.
- Dalibor Brozović, Josip Lisac: Homok. FO, 349-358.
- Croato-Hungarica : Uz 900 godina hrvatsko-mađarskih povijesnih veza. Zagreb 2002.
- Drago Feletar: Iz povijesti Međimurja. Čakovec 1968. FO: Fonološki opisi srpskohrvatskih / hrvatskosrpskih, slovenačkih i makedonskih govora obuhvaćenih Opšteslovenskim lingvističkim atlasom. Sarajevo 1981.
- Đuro Franković – 1989: Zlatne niti : usmene pripovjetke iz Podravine. Budimpešta.
- Đuro Franković (ur.) – 1996: Etnološke studije iz života Hrvata u Mađarskoj. Etnografija Hrvata u Mađarskoj 3. Budimpešta.
- Đuro Franković – 2006: Pučko pjesništvo pomurskih Hrvata. Čakovec.
- Đuro Franković – 1999: Krikus-Krakus: (pučke usmene erotične, šaljive, biblijske i životne pripovijetke iz Podravine u Mađarskoj). Pečuh.
- Jadranka Grbić: Hrvati u Mađarskoj. Pogled na međuetničku komunikaciju u svjetlu etnoloških i etnolingvističkih istraživanja. Croato-Hungarica, 195-206. Zagreb 2004.
- Károly Gadányi – 2006: Inter-slavic linguistic contacts and the history of the slavic national literary languages: new approaches to description, Diahronija in sinhronija v dialektoloških razis avah. Maribor, 149-162.
- Károly Gadányi – 1997: Pridjevi koji označuju boju u kajkavskom dijalektu zalskih Hrvata. Hrvatski dijalektološki zbornik 10: 143-148.
- Károly Gadányi – 2013: Проблемы и задачи венгерской славистики. Studia Slavica Hung. 58 : 49-54.
- Jelka Gregaš (ur.): Podravina II. Drávamenti horvát települetek II. Pečuh 2001.
- Peter Houtzagers: The Kajkavian Dialect of Hidegség and Fertőhomok (= Studies in slavic and general linguistics, 27). Amsterdam 1999
- Pavle Ivić – 1958: Die serbokroatischen Dialekte. Haag.

Stjepan Ivšić: Hrvatska dijaspora u 16. stoljeću i jezik Hrvata Gradišćanaca. Priredio Božidar Finka. Izabrana djela iz slavenske akcentuacije, 723-798. München 1971.

Edit Kerecsenyi: Povijest i materijalna kultura pomurskih Hrvata. Budimpešta 1982.

Imre Lehel Markó; Ferenc Ördög; László Papp; József Végh; Balogh Lajos: Zala megye föl-drajzi nevei. Zalaegerszeg : Zala Megye Tanácsának Végrehajtó Bizottsága, 1964-1986.

Josip Lisac: Hrvatska narječja i dijalektološka istraživanja u 19. stoljeću. Povijest hrvatskoga jezika 4. Zagreb 2015.

Mijo Lončarić – 1995: Mađarska i njemačka interferencija u hrvatskom jeziku jeziku. Studia Slavica Savariensia (Szombathely) 1-2 : 212-221.

Mijo Lončarić – 1997: Kajkavština u Mađarskoj. Hrvati i Mađari u svjetlu prožimanja kultura i jezika. 198-219. Pečuh.

Mijo Lončarić – 1998 (ur.): Hrvatski jezik : najnowsze dzieje języków s'łowiańskich. Red. naukowy M. Lončarić. Opole.

Mijo Lončarić – 2005: Kajkaviana & alia : ogledi o kajkavskom i drugim hrvatskim govori-ma. Čakovec, Zagreb.

Mijo Lončarić (ur.): Fonološki opisi I : Čakavsko narječje. Fonološki opisi čakavskih govora obuhvaćenih "Hrvatskim jezičnim atlasom" /izvršni ur. Anita Celinić, rkp.; opisi kvarnerskih pun-ktova objavljeni su u HDZ 19 (2015).

Mijo Lončarić – 2013: Hrvatski jezični atlas – istraživanja u Mađarskoj, posebno zapadnoj (osvrt). Studia Slavica Academiae Scientiarum Hungaricae. 58 (2013) , 2: 411-421.

Mijo Lončarić – 2014: Hrvatski jezik u Mađarskoj - osvrt na geolingvistička istraživanja. XI. Međunarodni kroatistički znanstveni skup (zbornik radova), 68-79. Pécs / Pečuh : Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj - Magyarországi Horvátok Tudomndnyos Intezete, 1914.

Mijo Lončarić (obrađeni upitnici za Hrvatski jezični atlas, čuva se u IHJJ): Serdahel, Santovo, Homok, Kukinj (i Ernest Barić), Dušnok (i Ester Bogadi), Sentandrija, Hajmaš, Sentpal, Bizonja, Tukulja, Židan, Čatar.

Živko Mandić – 2001: Bunjevačka mikrotoponimija u Mađarskoj. Onomastica folia croatica 10 : 95-230.

Živko Mandić – 2004. Hrvatska imena naseljenih mjesta u Mađarskoj. Onomastica folia croatica 14 : 37-128.

Žuža Meršić: Mikrotoponimija gradišćanskohrvatskog naselja Židana. Književnost i jezik Hrvata u Mađarskoj, 109-114. Pečuh 1996.

Gerhard Neweklowsky: Die kroatischen Dialekte des Burgenlandes und der angrenzenden Gebiete: mit 52 Dialektkarten. Wien 1978.

Istvan Nyomárkay – 1990: Bibliografija vengerskoj jazykoved'eskoj slavistiki. A magyarországi szláv nyelvtudomány bibliográfiája. Budimpešta.

Istvan Nyomárkay – 1976: Deutsche Lehnübersetzungen im Kroatischen und im Ungarischen. Budapest.

Janja Janja Prodan (ur.): Iz hrvatske baštine u Mađarskoj. Pečuh 2005.

Erika Racz – 1999: A Mura menti horvátok a századok vonzásában. Murakeresztúr.

Erika Racz – 2012: Govori pomurskih Hrvata. Pečuh.

Marko Samardžija, Ivo Pranjković (ur.): Hrvatski jezik u XX. stoljeću: zbornik. Zagreb 2006.

Predrag Stepanović: A taxonomic description of the dialects of Serbs and Croats in Hungary. The Štokavian Dialect. Budapest 1986.

Antun Šojat – 1995: Glasovne i akcenatske osobine govora u Lukovišću. Filologija 24/25:

343-348.

Antun Šojat – 1997: Lukovišće (Upitnik za “Hrvatski jezični atlas”. Zagreb, rkp.)

Dinko Šokčević: Povijest Hrvata u Mađarskoj (poglavlje u) Hrvatska – od stoljeća 7. do danas. Zagreb 2016.

Tjedan Hrvata iz Mađarske. Hrvatska matica iseljenika : Zagreb 1997.

Sanja Vulić-Vranković – 2001: O govoru podravskih Hrvata u Mađarskoj na temelju pučkih pripovijesti. Hrvatska misao (Sarajevo) V/18 : 69-77.

Sanja Vulić-Vranković – 2003: O štokavskim govorima Hrvata u mađarskom dijelu Podravine. Zbornik radova Znanstvenoga skupa Slavonski dijalekt. Vinkovci, Šokačka rič 1 : 101-116 .

Sanja Vulić-Vranković – 2005: Govori pomurskih Hrvata u Mađarskoj. Govori Hrvata u Mađarskoj (VI. dio). Pogledi. Časopis za kulturu i društvena pitanja Hrvata u Mađarskoj 1 : 96-98

Sanja Vulić-Vranković – 2006.: O govorima Hrvata u Mađarskoj. Klasje naših ravni (Subotica) XI/ 9-10 63-67.

Sanja Vulić-Vranković – 2007: Kajkavski govori Umoka i Vedešina u zapadnoj Mađarskoj. Hrvati u Mađarskoj.

Vinko Žganec: Pučke popijevke Hrvata iz okolice Velike Kaniže u Mađarskoj. Čakovec 1974.

CROATIAN MICROTOPYNYMY IN HUNGARY – IN POMURJE, PODRAVINA,
AND OF THE BURGENLAND KAJKAVIANS

By Mijo Lončarić, Zagreb - Ernest Barić (Barics Ernő), Pecz - Karlo Gadányi (Gadányi Károly), Savaria/Sombatel

Summary

This is a preview to a very extensive and multi-layered matter. Several works should be elaborated on this subject, best of all covered by at least one to two dissertations. It is about the Croatian microtoponymy in Hungary, i.e. in Pomurje (Zala County), in Podravina (Somogy County), and the microtoponymy of the Burgenland Kajkavian-speaking inhabitants living by the Neusiedler/Fertő tó Lake, and in northwest Hungary - Győr-Moson-Sopron County.

There are some ten villages in Pomurje where in some the majority have Croatian names, and the Croatian speeches fall into the Međimurean dialect, i.e. into the lower (eastern) subdialect.

There are two villages by the Austrian border where Kajkavian is spoken (Homok/Umok and Vedešin/Hedešin), belonging to the Croatian Burgenland circle. Regardless of descent, it has been some time now that Ivšić had demonstrated the great similarity between these tongues in comparison to the Međimurean ones. This is the Kajkavian Croatian microtoponymy in Hungary. There is some in Podravina as well, where it is mainly Shtokavian. When the microtoponymy of some Podravlje villages is analysed, all should be considered, regardless of whether it is Kajkavian or Shtokavian.

Key words: Croatian language; Hungarian language, Kajkavian dialect; Međimurean dialect; microtoponymy; Hungary; Pomurje; Podravina; Burgenland Kajkavians